

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci

žalobce: [REDAKCE], narozený dne [REDAKCE]
bytem [REDAKCE]
zastoupený advokátem Mgr. Zdeňkem Burdou
sídlem Nad Rokoskou 1228/38, 182 Praha 8

za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace**
IČO: 65993390
sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Sitou
sídlem Rybná 682/14, 110 00 Praha 1

o náhradě za vyvlastnění, o nahrazení výroku rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 9. 12. 2016, č. j. KrÚ – 57002/113/2016/OMSŘI/MV-13, sp. zn. SpKrÚ 57002/2016, o náhradě za vyvlastnění rozhodnutím soudu,

takto:

- I. Žaloba, jíž se žalobce domáhal nahrazení výroku rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 9. 12. 2016, č. j. KrÚ – 57002/113/2016/OMSŘI/MV-13, sp. zn. SpKrÚ 57002/2016, o náhradě za vyvlastnění rozhodnutím soudu tak, že „*se určuje náhrada za vyvlastnění ve výši 2.463.148,80 Kč, minimálně však ve výši 1.782.614,40 Kč*“, se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobci bylo dne 14. 12. 2016 doručeno rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 9. 12. 2016, č. j. KrÚ – 57002/113/2016/OMSŘI/MV-13, sp. zn. SpKrÚ 57002/2016, jímž bylo ve spojení s rozhodnutím Magistrátu města [REDAKCE], vyvlastňovacího úřadu, ze dne 10. 6. 2016, č. j. [REDAKCE], sp. zn. [REDAKCE], podle § 24 odst. 3 písm. a) zák. č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vyvlastnění“), a podle zák. č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o urychlení výstavby infrastruktury“), rozhodnuto o odnětí vlastnického práva žalobce k pěti pozemkům (o celkové výměře 2296 m²) v katastrálním území [REDAKCE] (okres [REDAKCE]) ve prospěch České republiky (za účelem realizace veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury – „*dálnice* [REDAKCE]“) a o náhradě (§ 24 odst. 4 písm. a) zákona o vyvlastnění) pro vyvlastňovaného žalobce v celkové výši 137.760,-- Kč (60 Kč/m²).
- Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 9. 12. 2016, č. j. KrÚ 57002/113/2016/OMSŘI/MV-13, sp. zn. SpKrÚ 57002/2016, nabylo moci práva dne 14. 12. 2016.
- Žalobce se žalobou podle části páté zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“), ve spojení s § 28 odst. 1, 2 zákona o vyvlastnění domáhal přezkoumání výroku rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 9. 12. 2016, č. j. KrÚ – 57002/113/2016/OMSŘI/MV-13, sp. zn. SpKrÚ 57002/2016, o náhradě za vyvlastnění.

4. Žalobu podal dne 13. 1. 2017 k místně nepříslušnému Městskému soudu v Praze, který věc usnesením ze dne 6. 8. 2018, č. j. 65C 1/2017 – 161, postoupil věcně a místně příslušnému Krajskému soudu v Hradci Králové. Krajský soud v Hradci Králové postoupený spis obdržel dne 18. 10. 2018.
5. Další účastník (k hmotněprávnímu a k procesněprávnímu postavení státních příspěvkových organizací srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1220/2010) označil žalobu za nedůvodnou a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
6. Soud se však věci samou nemohl zabývat, neboť dospěl k závěru, že žaloba je opožděná.
7. Podle § 28 odst. 2 (věty první) zákona o vyvlastnění žaloba, kterou účastník řízení požaduje, aby výrok podle § 24 odst. 4 byl projednán v občanském soudním řízení, musí být podána ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu; zmeškání této lhůty nelze prominout.
8. Podle § 1 odst. 1 zákona o urychlení výstavby infrastruktury tento zákon upravuje postupy při přípravě, umístování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, umístování, povolování a povolování jejich užívání, jakož i vydávání podmiňujících podkladových správních rozhodnutí, a urychlení následného soudního přezkumu všech správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami. Tento zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie výkon státní správy a postup při povolování projektů společného zájmu.
9. Dle § 1 odst. 1 zákona o urychlení výstavby infrastruktury - ve znění platném a účinném ke dni podání žaloby - tento zákon upravuje postup v souvislosti s urychlením výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací.
10. V soudní praxi se již ustálil výklad § 1 odst. 1 zákona o urychlení výstavby infrastruktury, dle kterého se za postup v souvislosti s urychlením výstavby infrastruktury považuje i řízení o vyvlastnění nezbytných práv k potřebným pozemkům (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. II. ÚS 3951/12). Ostatně i v oznámení o zahájení vyvlastňovacího řízení a v rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu je výslovně uvedeno, že vyvlastňovací úřad postupuje podle zákona o vyvlastnění a podle zákona o urychlení výstavby infrastruktury.
11. Podle § 2 odst. 2 zákona o urychlení výstavby infrastruktury se lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nahrazení správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 zkracují na polovinu. O žalobách rozhodne soud ve lhůtě 90 dnů. Ustanovení předchozí věty obdobně platí i pro řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí soudu o žalobě (ke dni podání žaloby byla shodná právní úprava obsažena v § 2 odst. 5 téhož zákona).
12. Lhůta pro podání žaloby v této věci tak činila 15 dnů od právní moci rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. II. ÚS 3951/12). Ústavní konformitu zkrácené lhůty potvrdil Ústavní soud v již citovaném usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. II. ÚS 3951/12, či v usnesení ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. II. ÚS 3502/15, v jehož odůvodnění uvedl: „*žalobkyně s ohledem na poměrně jednoznačné znění zákonné úpravy stanovení lhůty pro podání správní žaloby měly být dostatečně seznámeny s tím, kdy tato lhůta končí, a pokud ji za této situace nedodržely, nelze v postupu správních soudů spatřovat jakékoliv pochybení spočívající v protizákonnosti, tím méně pak samozřejmě pochybení ústavní intenzity*“ (obdobné závěry setrvale prezentuje i Nejvyšší správní soud – srov. např. rozsudky ze dne 17. 11. 2017, č. j. 10 As 41/2017 – 83, či ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 As 82/2017 – 66). Současně platí, že správní orgány nejsou povinny poučit účastníky řízení o možnosti napadnout správní rozhodnutí žalobou a o lhůtách pro podání této žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 As 82/2017 – 66, bod 19).

13. Jak již bylo uvedeno výše, rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 9. 12. 2016, č. j. KrÚ – 57002/113/2016/OMSŘI/MV-13, sp. zn. SpKrÚ 57002/2016, nabylo moci práva dne 14. 12. 2016. Patnáctidenní lhůta pro podání žaloby uplynula dne 29. 12. 2016. Žaloba však byla podána až dne 13. 1. 2017 ve 23 hod. a 17 min. (navíc u místně nepřislušného Městského soudu v Praze – k důsledkům tohoto pochybení žalobce viz též argumentaci níže), tedy zjevně pozdě, a proto ji soud v souladu s 250g odst. 1 písm. a) o. s. ř. bez jednání (250g odst. 2 písm. o. s. ř.) jako opožděnou odmítl (výrok I).
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 146 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 245 o. s. ř., přičemž přihlédl k tomu, že procesně úspěšnému účastníkovi (Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace) dosud v řízení žádné náklady, které by bylo možno považovat za náklady vynaložené účelně (§ 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 245), nevznikly. Za účelně vynaložené náklady totiž nelze považovat vyjádření dalšího účastníka k žalobě, v němž další účastník obsáhle polemizoval se závěry žalobce, nicméně zcela zbytečně, neboť žaloba byla zjevně opožděná (což bylo patrné již z údajů obsažených v žalobě). Námitku opožděnosti žaloby však další účastník neuplatnil, nenamítl ani místní nepřislušnost Městského soudu v Praze.
15. Nad rámec nutného odůvodnění soud dodává, že by musel žalobu odmítnout i kdyby se na projednávanou věc nevztahoval zákon o urychlení výstavby infrastruktury, lhůta pro podání žaloby by nebyla zkrácena na polovinu a uplynula by až 13. 1. 2017, a to z následujících důvodů:
16. Judikatura Nejvyššího i Ústavního soudu (srovnej zejména stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. Cpjn 201/2011, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanoviskem pod č. 2/2012, dále viz kupř. usnesení téhož soudu ze dne 13. 3. 2015, sp. zn. 21 Cdo 4667/2014, jakož i nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2006, sp. zn. II. ÚS 300/06, či jeho usnesení ze dne 12. 1. 2012, sp. zn. III. ÚS 945/11) je již v současnosti nesporně ujednocena v názoru, že lhůta k podání žaloby ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, uvedená v § 247 odst. 1 (věteč prvé) o. s. ř. nebo ve zvláštním právním předpisu, je zákonnou lhůtou procesní, jež je zachována, byla-li žaloba alespoň posledního dne lhůty podána u soudu příslušného k občanskému soudnímu řízení nebo odevzdána orgánu, který má povinnost mu ji doručit (§ 57 odst. 3 o. s. ř.).
17. Ustálená rozhodovací praxe a relevantní komentářová literatura rovněž dovozují, že adresuje-li účastník podání nepřislušnému soudu nebo podá-li je u nepřislušného soudu, lze lhůtu pokládat za zachovanou, pouze pokud je podání nepřislušným soudem ve lhůtě předáno soudu příslušnému nebo orgánu, který má povinnost je příslušnému soudu doručit [viz zejména usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2000, sp. zn. 21 Cdo 151/2000, a ze dne 11. 9. 2001, sp. zn. 33 Odo 320/2001, či usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3369/15; dále srovnej přiměřeně též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2016, č. j. 6 As 113/2016-21, či usnesení téhož soudu ze dne 11. 8. 2015, 6 Ads 156/2015 – 12). V odůvodnění již zmíněného usnesení ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3369/15, Ústavní soud navíc dodal, že „procesní nedostatek spočívající v zaslání dovolání soudu, jenž k jejímu projednání nemá pravomoc, může sice zhojit tento soud, pokud ještě v zákonné lhůtě jej postoupí příslušnému orgánu, nicméně jedná se ze strany soudu o beneficium poskytnuté podatelci, z něhož není možno dovozovat obecné právo účastníka řízení na uplatnění takového postupu.“
18. Otázkou je, zda lze soudem ve smyslu § 57 odst. 3 o. s. ř. rozumět soud, u něhož je dána příslušnost věcná, nikoli však již místní. Při řešení tohoto problému lze – mutatis mutandis – vyjít z dosavadní judikatury, jež v kontextu výkladu podmínek zachování odvolací či dovolací lhůty bezvýhradně dovozuje, že nepostačuje podání dotčeného opravného prostředku u místně nepřislušného soudu prvního stupně (jiného okresního soudu), a vyžaduje tedy učinění podání u soudu (mimo jiné) místně příslušného (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 12. 2001, sp. zn. 30 Cdo 2043/2001, ze dne 1. 6. 2005, sp. zn. 30 Cdo 579/2004, ze dne 21. 2. 2012, sp. zn. 33 Cdo 116/2012, ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 22 Cdo 5139/2015, a ze dne 14. 12. 2016, sp. zn.

22 Cdo 4459/2015, či usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2017, sp. zn. IV.ÚS 1270/16). Naznačené teze pak judikatura pokládá za zobecnitelné i na jiné procesní úkony účastníků (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 4. 2005, sp. zn. 32 Odo 1095/2004, jež obstálo též v rovině ústavněprávní, poněvadž ústavní stížnost proti němu směřující byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2007, sp. zn. II. ÚS 363/05).

19. Je sice pravdou, že nedostatek místní příslušnosti může být v zájmu hospodárnosti řízení zhojen (viz kupř. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 2. 2017, sp. zn. 23 Cdo 3347/2016, ze dne 28. 3. 2017, sp. zn. 33 Cdo 678/2017, a ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 22 Cdo 3513/2017), avšak to nic nemění na skutečnosti, že úprava místní příslušnosti představuje závazný soubor pravidel pro určování zákonného soudu a soudce (srovnej mimo jiné nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. III. ÚS 2853/07, či ze dne 12. 3. 2009, sp. zn. III. ÚS 529/08), jež nelze a priori degradovat na normy nižší, toliko podmíněné relevance.
20. Ke zcela shodným závěrům již v minulosti dospěl i dovolací soud (z poslední doby srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 6. 2018, sp. zn. 28 Cdo 4113/2017).
21. Soud proto uzavírá, že pro zachování lhůty k podání žaloby ve smyslu § 247 odst. 1 o. s. ř. či § 28 odst. 2 věty první zákona o vyvlastnění musí být návrh nejpozději posledního dne lhůty učiněn u soudu věcně i místně příslušného, případně musí být předmětné podání alespoň odevzdáno orgánu, který má povinnost je takto příslušnému soudu doručit. Jak již bylo uvedeno výše, třicetidenní lhůta pro podání žaloby by uplynula 13. 1. 2017. V této lhůtě sice žalobce žalobu podal, avšak u místně nepřislušného Městského soudu v Praze, který ji předal místně příslušnému (§ 28 zákona o vyvlastnění ve spojení s § 250 odst. 2 o. s. ř.) Krajskému soudu v Hradci Králové až 18. 10. 2018, tedy zjevně pozdě. Nelze přitom vytýkat soudům (a dovozovat z toho např. porušení základního práva na spravedlivý proces), že se žalobu nepodařilo zaslat místně příslušnému soudu v zákonné lhůtě pro podání žaloby (v nyní projednávané věci by to ostatně ani nebylo objektivně možné, neboť žaloba byla podána 13. 1. 2017 ve 23 hod. a 17 min.), jelikož celý tento procesní postup byl v první řadě vyvolán chybným úkonem samotného žalobce (k tomu srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2008, sp. zn. ÚS I. ÚS 669/09).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení usnesení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích.

Pardubice 23. listopadu 2018

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce